

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจ้างงานคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (กรณีบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน))

บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ได้มีหนังสือ ที่ ทอท. ๕๓๗๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งสำเนาทะเบียนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจ้างงานคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (กรณีบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) (เรื่องเสร็จที่ ๑๘๔/๒๕๕๖) และได้ให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะความเป็นหน่วยงานของรัฐของบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ด้วย ทอท. อยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการดำเนินการเพื่อให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ ในการนี้จึงขอหารือว่า ทอท. ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าวหรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้ให้นิยามคำว่า “นายจ้าง” หรือ “เจ้าของสถานประกอบการ” ไว้ว่าเป็นอย่างไร ประกอบกับเอกสารแจ้งการปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กำหนดให้นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องระบุเลขทะเบียนนายจ้าง (ตามประกันสังคม) ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) โดยมีผู้แทนกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน (สำนักงานประกันสังคม) และผู้แทน ทอท. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ทอท. ไม่ได้เป็น

หน่วยงานของรัฐตามคำนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ในมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงสามารถที่จะเลือกดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้สามกรณี คือ ๑. รับคนพิการเข้าทำงาน ตามมาตรา ๓๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๒. ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา ๓๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือ ๓. ให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ หรือดำเนินการอื่นใด ตามมาตรา ๓๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ จะมีได้นิยามคำว่า “นายจ้าง” หรือ “เจ้าของสถานประกอบการ” ไว้ก็ตาม แต่เมื่อ ทอท. ได้ทำการจ้างบุคคลเข้าทำงานในกิจการของ ทอท. และจ่ายสินจ้างให้แก่บุคคลดังกล่าว ทอท. จึงมีฐานะเป็นนายจ้าง และ ทอท. มีสถานที่เพื่อใช้ในการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของ ทอท. ทอท. จึงเป็นเจ้าของสถานประกอบการด้วย ส่วนประเด็นเรื่องเลขทะเบียนนายจ้าง นั้น เนื่องจาก ทอท. เป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ อันเป็นผลให้ ทอท. ไม่มีเลขทะเบียนนายจ้าง ทอท. จึงไม่ต้องระบุเลขทะเบียนนายจ้างลงในเอกสารแจ้งการปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการที่จะต้องแจ้งต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ แต่อย่างใด

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา ๓๔ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง แต่มิได้ส่งส่งล่าช้า หรือส่งเงินไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการหรือเงินที่ส่งเข้ากองทุนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝึกงานหรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ในกรณีที่หาหรือมานี้ หาก ทอท. ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ ทอท. ก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อรับคนพิการเข้าทำงานใน ทอท. ให้เป็นไปตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๖

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น